

De Grote lijster draagt actief bij aan de verspreiding van Maretak. Foto: Maurits Gleichman.

Maretak

Maretak (*Viscum album*) is een halfparasiet. Water en mineralen onttrekt hij aan de bomen waarop hij groeit. In Europa komen verschillende ondersoorten voor, die uiterlijk sterk op elkaar lijken. In Nederland komt alleen subsp. *album* voor, deze groeit uitsluitend op loofbomen. Midden-Europa kent ook subsp. *austriacum* en subsp. *abietis* met een voorkeur voor Dennen, respectievelijk Zilverspar. Bij ongeveer 5% van de waarnemingen van Maretak (subsp. *album*) in de NDFF is de gastheer opgegeven. De top drie: Populier 50%; Appel 18%; Meidoorn 8%. Minder populair zijn in volgorde van afnemende frequentie: Wilgen, Robinia's, Esdoorns, Linde's, Berken, Peer, Lijsterbes, Krenten-boompje, Kers, Els, Es, Eik, Haagbeuk, Hazelaar, Walnoot en Paardenkastanje. Maretak heeft dus voorkeuren, maar kieskeurig is hij allerminst.

Maretak is wintergroen. De noordgrens van het areaal in Europa wordt bepaald door de minimumtemperaturen in de winter. Onder invloed van klimaatverandering lijkt Maretak in Nederland algemener te worden. Dit kan leiden tot droogtestress bij de gastheer. Maretak laat bij droogte de

huidmondjes open staan, terwijl zijn gastheer ze juist sluit om verdamping tegen te gaan.

De Grote lijster is in Nederland de belangrijkste verspreider. Deze vogel slikt de bessen in z'n geheel door en scheidt de onverteerde zaden ruim een half uur later weer uit in een lange kleverige streng. Opmerkingen bij de waarnemingen in de NDFF suggereren dat bij verspreiding over grotere afstand, naast vogels, vooral de mens een rol speelt. Van vakantie meegenomen of uit kerstversiering geplukte besjes worden uitgestreken op boompjes in de tuin. Ook komt het voor dat maretakken meeliften op uit het buitenland ingevoerd plantgoed. Maretakken zijn tweehuizig. Een geïsoleerde vestiging van één plant lijkt dus weinig kans te maken uit te kunnen groeien tot een populatie. Maar de zaden van Maretak kunnen meerdere embryo's bevatten; vrouwelijke en mannelijke. Eén op een tak uitgestreken besje zou dan het begin kunnen zijn van een nieuwe populatie.

Tekst: Ruud Beringen (FLORON) & Maurits Gleichman

Zien we je op **zaterdag 9 december** op het **Flora Festival**?
Kijk op florafestival.nl voor meer informatie.